

ÅRHUS HAR BRUG FOR ET SOCIALT BRUGERRÅD

Siden 1977 har Århus Kommune haft et Socialt Forbrugerråd. Rådet udpeges af rådmanden og består af repræsentanter for brugerorganisationer. Da ældreområdet blev udskilt fra socialforvaltningen, blev der oprettet et råd særligt for ældreområdet, nu Sundhed og Omsorg.

Rådets 25 års jubilæum blev fejret med et jubilæumsskrift. Her skrev rådmand Flemming Knudsen: ”Samspillet mellem Kommunen og Det Sociale Forbrugerråd har gennem årene været givtigt. Rådet orienterer sig om Magistratens 1. Afdelings arbejdsområde og har mulighed for at tage problemer op omkring den sociale indsats i Århus Kommune. Det fører til, at brugerrepræsentanter og medarbejdere udveksler holdninger, ideer og synspunkter. Et forskelligt syn på det offentlige arbejde og organisering giver nu og da Rådet anledning til at komme med udtalelser, som er rådgivende for Kommunen. Et fælles mål er, at vi gør det så godt som overhovedet muligt for brugerne inden for Magistratens 1. afdelings arbejdsfelt. Derfor er det vigtigt med et råd, hvor man kan være i dialog og udnytte hinandens ressourcer bedst muligt og derigennem skabe en god, social indsats i hele Kommunen”.

Med andre ord: Rådet (rådene) skal være mere end idéforum – de skal være dialogforum for idéer om det sociale arbejde og om problemer i det sociale arbejde i Århus Kommune. Rådmand Flemming Knudsens ord: ”et forskelligt syn på det offentlige arbejde og organisering” antyder også, at rådmøderne kan være og skal være forum for debat om uenighedspunkter. Deri er netop: dialog. Og for at gentage cirkulærets oprindelige formåls-angivelse: ”.. planlægge og tilrettelægge et effektivt bistandssystem”. Deri er indeholdt, at rådet skulle være et forum for kontinuerlig dialog om bistandssystemets funktionsmåde.

Dialog er opbakning og kritik. De senere års nedskæringer på social-, beskæftigelses- og sundheds- og omsorgsområderne har givet rådene anledning til kritik, når nedskæringer har forringet brugernes livskvalitet. Rådene repræsenterer jo faktisk brugerne!

Nu vil direktørerne og rådmænd nedlægge rådene.

I stedet vil man afholde Samarbejdsforum for Velfærd med MSO og MSB.

”Samarbejdsforum er et antal årlige arrangementer, hvor borgere, pårørende, foreninger, frivillige og virksomheder inviteres til en dialog om velfærdsudfordringer, dilemmaer og løsninger – med et helt konkret afsæt. MSO og MSB vil i fællesskab vurdere hvilke temaer der er relevante i forhold til afdelingernes arbejde. Temaerne kan fx være ensomhed i Aarhus, psykisk sårbare, fremtidens boliger, velfærdsteknologi eller noget helt andet.” Det står der i indstillingen til byrådet.

Idéen om Samarbejdsforum er fornuftig nok, til behandling af enkeltområder. Som forslaget præsenteredes i indstillingsudkastet, var der dog tale om noget udpræget lav-budget-arbejde, som direktørerne mener at nogle frivillige organisationer skal påtage sig for kun 50.000 kr. for 2 år(!) (Tallet er nu forsvundet fra indstillingen). Og det skal være ”ad hoc” møder med deltagerkreds, som skal skifte fra møde til møde.

Virkning af at erstatte rådene med Samarbejdsforum er, at rådsmedlemmernes kontinuerlige kendskab til kommunens politikker og virkningerne af dem fjernes.

Med andre ord: Direktører og rådmænd ønsker dialog om nye tiltag – ikke et forum for årligt tilbagevendende debat om /kritik om kvaliteten af den sociale indsats på de enkelte områder.

Rådene bestemmer selv mødernes dagsorden. Rådene har gennem tiderne behandlet emner som:

- Sagsbehandlingstider for ansøgninger.
- Beskæring af handicaphjælperordningen.
- Førtidspensionssagsbehandling. Sygedag-penge.
- Sprogbrug i kommunale breve til klienter.
- Sammenlægning af rådgivning for handicappede børn – og virkningerne af sammenlægningen.
- Områdesamarbejde mellem socialforvaltning og skole.
- Familieværkstederne.
- Virkningerne af kontanthjælpsreform og førtidspensions- og fleksjobreform.
- Ventelister til boliger for handicappede.
- ”Stordrift” i kommunens planlagte boliger for handicappede – og stordriftens ulemper.
- Mangel på sammenhæng mellem indsatser over for de enkelte familier – især når de har brug for hjælp fra kommunens mange ”siloeer”.
- Væksten i antallet af hjemløse, på trods af ”hjemløse-strategier”.

Det er temaer, som ikke nævnes i indstillingen til byrådet. Det er også temaer, som med fordel kan bearbejdes af mennesker, der har en organisationsbaggrund, og som kontinuerligt beskæftiger sig dermed. Vort gæt er: det er temaer, som rådmænd og direktører ikke vil holde ”Samarbejdsforum” om. Kritik på disse områder kvæles eller mindskes.

Byrådsindstillingen henviser til en evaluering af rådernes arbejde. Men indstillingen præsenterer evalueringen, som om der har været enighed om de udsagn, som står i den. Det er der ikke! Indstillingen nævner ikke, at rådsmedlemmernes mødeprocent faldt, da rådmændene nedsatte mødeantallet fra 6 til 4 om året - ”af sparegrunde”. Man refererer ikke rådernes kritik af forvaltningsledelsen for at nedprioritere dialogen med rådene, ved at undlade at fremsende kommende projekter, og ved at udtynde sekretariatsarbejdet.

Jamen, skal byrådet ikke holde overblik over udviklingerne på området? Tjah – det har byrådet skullet i alle årene. Engang mente man, at området var så stort, at man gerne ville have et Socialt forbrugerråd til at hjælpe sig med det. Hvor mange byrådsmedlemmer tør i dag hævde, at de har overblikket?

Siden oprettelsen af Det sociale Forbrugerråd er meget ændret. Socialforvaltningen er opdelt i flere siloeer internt, man har udskilt områder til andre rådmænd: drift af daginstitutioner for børn til skolevæsenet, inddrivelse af restancer til ”borgerservice” og siden til Skat, handicapindsats er fordelt på to magistratsafdelinger, arbejdsmarkedsindsats er skilt fra socialindsats. Brugerorganisationernes medlemmer oplever dagligt, at de må fare frem og tilbage mellem kommunale instanser.

Og jo – der er oprettet Ældreråd og Handicapråd og Udsatte-råd. Men intet af rådene med den opgave at søge at have et samlet overblik over områderne.

Det er godt, men ikke nok, at MSB og MSO holder 4 møder om året i ”Samarbejdsforum for velfærd mellem MSB og MSO”, med skiftende deltagerkredse og ”aktuelle emner”.

Århusianerne og vores byråd har brug for en samlet organisation, et Socialt Brugerråd, der kan tage problemer op på tværs af silo-grænserne, også grænserne til Borgerservice og til Børn og Unge. Et Socialt Brugerråd, som kan tage problemerne op hvert år, når tilstanden ikke er bedret – eller for den sags skyld: konstatere at den er bedret. Et råd, som kan give råd om problemer og løsninger på de sociale områder til byrådet.

Viggo Jonassen
Formand for Århus Kommunes Sociale Forbrugerråd
Tidligere byrådsmedlem

Helen Conway Blake
Næstformand for Århus Kommunes Sociale Forbrugerråd

Carl Aksel Kragh Sørensen
medlem af Århus Kommunes Sociale Forbrugerråd
næstformand i Århus Kommunes Ældregeråd